

KAKO SE STRANCI SA SJEDIŠTEM PODUZEĆA U AUSTRIJI MOGU BAVITI OBRTOM

Srpanj 2008

Strane **fizičke osobe** smiju se baviti obrtom na području Austrije jednako kao i Austrijanci samo ukoliko:

- postoji državni ugovor po kojem se Austrijancima u državi podrijetla stranca garantira isto pravo (=princip uzajamnosti) ili
- postoji legitiman boravak u Austriji (boravišni naslov) koji dozvoljava vršenje obrta, i
- austrijsko državljanstvo nije izričit uvjet za obavljanje obrta (=pridržaj za domaće državljanje).

Strane **pravne osobe** ili **registrirana društva osoba** moraju dokazati da imaju podružnicu u Austriji koja je upisana u sudski registar tvrtki.

OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA / PRIZNATE IZBJEGLICE / PODNOSITELJI AZILA

Apatriidi (osobe koje nemaju nikakvo državljanstvo) kao i **priznate izbjeglice** (= osobe kojima je odobren azil sukladno konvenciji o izbjeglicama), mogu obavljati obrt, ukoliko zbog (samostalnog) zaposlenja već **smiju boraviti u Austriji** sukladno Zakonu o strancima. Podnositelji zahtjeva za azil mogu se od 4. mjeseca od podnošenja zahtjeva za azil prijaviti za obrt i obavljati obrt za vrijeme trajanja njihovog prava boravka u Austriji.

DRŽAVLJANI ZEMALJA ČLANICA EU I ZEMALJA POTPISNICA EWR-UGOVORA I ŠVICARSKJE

Državljeni **zemalja članica EU** i **potpisnica EWR-ugovora** i **Švicarske** imaju slobodu boravka i naseljenja i smiju prijaviti obrt i njime se baviti kao i Austrijanci, ukoliko ne postoji uvjet po kojem je to dozvoljeno samo Austrijancima.

DRŽAVLJANI TREĆIH ZEMALJA

Za bavljenje obrtom potrebna je dozvola za nastanjenje prema Zakonu o strancima. Dozvola mora obuhvatati bavljanje samostalnom djelatnošću. Ona se odnosi npr. na boravišni naslov "dozvola za nastanjenje-neograničeno" (obuhvata također nesamostalnu djelatnost) i "dozvola za nastanjenje-ograničeno" (zahtijeva kod nesamostalne djelatnosti dozvolu prema Zakonu o zapošljavanju stranaca). Pravo na bavljenje obrtom postoji za vrijeme trajanja prava boravka.

Pozor: Zahtjev za prvu dozvolu za nastanjenje se podnosi prije dolaska u Austriju u inozemstvu preko austrijskih diplomatskih tijela (veleposlanstvo, generalni konzulat). Dozvole podliježu odredbi o dozvoljenoj kvoti (utvrđuje savezna vlada jednom godišnje). Ukoliko je kvota iscrpljena ili postoje razlozi za odbijanje (npr. zabrana boravka, nedostatak financijskih sredstava), dozvola se ne može izdati.

Na državljane **Bosne i Hercegovine** ne primjenjuje se odredba o kvoti na osnovu **Europa-sporazuma/EU**, ukoliko se želite baviti **trgovačkim obrtom**.

Članovi obitelji kao npr. bračni drug, djeca ili unuci ispod 21 godine starosti odnosno roditelji, baka i djed s državljanstvom jedne treće zemlje imaju ista prava kao državljani EU/EWR država, ukoliko imaju pravo na **izdržavanje** od EU/EWR-državljanina i imaju pravo na **boravak** u jednoj EU/EWR zemlji ugovornici.

Studenti iz trećih zemalja mogu prijaviti obrt i baviti se obrtom za vrijeme trajanja njihove dozvole boravka "Student", ukoliko djelatnost ne prevazilazi svrhu studiranja.

DOKAZ O OSPOSOBLJENOSTI

Budući da u EU/EWR zemljama postoje različite odredbe o pristupu pojedinačnim obrtima, u Zakonu o obrtu su utvrđena slijedeća priznanja dokaza o školovanju državljana EU/EWR i Švicarske radi izbjegavanja diskriminacije:

- **Priznanje školovanja i iskustva** koje je stečeno u **drugoj** zemlji ugovornici u skladu sa EWR-propisom o priznanju (važi između ostalog za zanate, posrednike, trgovce, ugostiteljstvo, zanimanja slična zanatima); određene diplome o položenom majstorskom ispitu (npr. pekar, krovopokrivač, mesar, stolar) koje su stečene u Njemačkoj vrijede kao i austrijske diplome te s toga nije potrebno priznanje.
- Izjednačavanje kvalifikacije za neko zanimanje (npr. diploma) stečeno u jednoj od potpisnica ugovora s odgovarajućim austrijskim dokazom o osposobljenosti. Ovo važi kao dopuna pravila o priznanju ili kod zanimanja koja nisu obuhvaćena propisom o priznanju (npr. arhitektonski uredi, inženjerski biro, savjetovanja poduzetnika i ostalo)

Zahtjevi za priznanje odnosno izjednačenje se podnose kod Saveznog ministarstva za rad i gospodarstvo (*Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft*). Potvrde službe iz zemlje podrijetla o kvalifikaciji za zanimanje i ostali osobni dokumenti se moraju predložiti u ovjerenom prijevodu ukoliko nisu sastavljene na njemačkom jeziku. Formulari za zahtjev s podacima o potrebnim dokumentima mogu se pronaći na:

http://www.bmwa.gv.at/BMWA/Schwerpunkte/Unternehmen/Gewerbe/DiplomGewerbTaetig/1_dipl_an_erkennung_gew_taetigkeiten.htm.

Pozitivno rješenje Saveznog ministarstva za rad i gospodarstvo (BMWA) zamjenjuje austrijski dokaz o osposobljenosti.

Alternativa postupku za priznanje: Austrijski dokaz o osposobljenosti ili utvrđenje "osobne" osposobljenosti. Osposobljenost se od strane državljana trećih zemalja dokazuje u ovom obliku, jer se na iste ne primjenjuje postupak za priznanje odnosno izjednačenje.

DOZVOLA ZA NASTANJENJE RADI OBAVLJANJA OBRTA

Mora se dobiti **uvjerenje službe za obrt** (*Bescheinigung der Gewerbebehörde*) koja je nadležna za vjerojatno sjedište obrta i to uvjerenje o tome da postoje ostali uvjeti za obavljanje predmetnog obrta - kod obrta kod kojih postoji pravilnik osobito dokaz o osposobljenosti ili utvrđujuće rješenje o "osobnoj" osposobljenosti ili priznanju inozemnog školovanja od strane Saveznog ministarstva za rad i gospodarstvo.

Dokaz dozvole za nastanjenje za samostalno obavljanje obrta: Karta s boravišnim naslovom izdata od strane službe za strance (ranije između ostalog vinjeta u putovnici)

Nadležne službe za dozvole za nastanjenje

U Beču: odjeljenje magistrata 35 (Magistratsabteilung 35), u saveznoj pokrajini: povjereništvo gradske općine (*Bezirkshauptmannschaft*) odnosno magistrat (*Magistrat*), ukoliko ovlašten od strane predsjednika/predsjednice zemaljske vlade, u protivnom ured zemaljske vlade.

OBRTI KOD KOJIH JE POTREBNO AUSTRIJSKO ODNOSNO EWR-DRŽAVLJANSTVO

- Dimnjačarski obrt i obrt s oružjem za vojno oružje i municiju mogu se prijaviti samo u slučaju austrijskog državljanstva i mjesta stanovanja u zemlji.
- Obrt posredovanja kod pronalazjenja posla, stavljanje radne snage na raspolaganje i obrt s oružjem koje se ne koristi u vojne svrhe mogu prijaviti samo osobe sa EWR-državljanstvom i mjestom stanovanja u jednoj od zemalja ugovornica EWR-a.

Kada društva prijavljuju jedan od gore navedenih obrta, sjedište odnosno glavna podružnica, organi za zastupanje odnosno rukovodilački članovi društva moraju ispunjavati ove uvjete.

Obavljanje obrta preko austrijskih društava

Ukoliko nedostaje dokaz o osposobljenosti, obavljanje obrta preko "austrijskog" društva s odgovarajućim komercijalnim direktorom mogućnost je da se obrt ipak obavlja. Registracija u sudski registar tvrtki se može uskratiti kod članova društva iz trećih zemalja, kada npr. ne postoji radna dozvola ili utvrđujuće rješenje Zavoda za zapošljavanje o bitnom utjecaju ovog inozemnog člana društva na vođenje poslova.

Ovaj informativni letak je nastao u suradnji svih gospodarskih komora. Ukoliko imate pitanja, molimo obratite se gospodarskoj komori u Vašoj saveznoj pokrajini. Beč, Tel. br.: (01) 51450-0, Donja Austrija, Tel. br.: (02742) 851-0, Gornja Austrija, Tel. br.: 05 90 909-0, Gradišće, Tel. br.: 05 90 907-0, Stajerska, Tel. br.: (0316) 601-406, Koruška, Tel. Nr.: 05 90 904-0, Salzburg, Tel. br.: (0662) 8888-0, Tirol, Tel. br.: 05 90 905-0, Vorarlberg, Tel. br.: (05522) 305-0

Napomena! Ove informacije možete naći i na internetu pod www.gruenderservice.at

Servis za osnivače gospodarske komore Austrije. Kopiranje, umnožavanje i distribucija bilo koje vrste je dozvoljena samo uz izričitu suglasnost gospodarskih komora Austrije. Unatoč pažljivoj obradi za izdanje se ne preuzima odgovornost a odgovornost autora ili gospodarskih komora Austrije je isključena.